

VIZUALI DIENOTVARKĖ KLASĖJE

Vizuali dienotvarkė – tai dienos planas, pateiktas naudojant paveikslėlius, simbolius ar žodžius. Ji padeda mokiniams suprasti dienos eigą, žinoti, kokia bus tolesnė veikla. Dienotvarkė padeda pasiruošti pamokų ir pertraukų pasikeitimams bei pokyčiams. Pradinėse klasėse tokia priemonė yra labai svarbi, nes mokiniai dar mokosi planuoti laiką ir nuosekliai pereiti nuo vienos veiklos prie kitos.

Mokiniams, turintiems elgesio ar (ir) emocijų sutrikimų, aiški ir nuosekli dienotvarkė suteikia daugiau aiškumo ir leidžia jaustis ramiems. Jie geriau priima pokyčius, žino, kada vyks pertrauka ar kita pamoka, todėl sumažėja įtampos bei nesusipratimų. Struktūros laikymasis skatina savarankiškumą, padeda labiau pasitikėti savimi ir dalyvauti klasės gyvenime išvengiant nesklandumų.

DIENOTVARKĖS NAUDOJIMAS

Vizualią dienotvarkę svarbu naudoti nuosekliai, siekiant užtikrinti jos veiksmingumą, kad ji atitiktų savo paskirtį ugdymo procese.

Simbolių paaiškinimas

Pradžioje mokytojas mokiniams paaiškina, ką reiškia naudojami simboliai. Pavyzdžiui, knygos ženklas žymi lietuvių kalbos pamoką, obuolys – pietus, kamuolys – kūno kultūros veiklą.

Dienos pristatymas

Kiekvieną rytą mokytojas kartu su mokiniais aptaria dienos planą: pamokas, pertraukas, laiką lauke, pietus ir neformalias veiklas. Tai padeda mokiniams pasiruošti dienai ir žinoti, kas jų laukia.

Matomumas

Dienotvarkė turėtų būti aiškiai matomoje klasės vietoje. Simboliai ar paveikslėliai turi būti pakankamai dideli ir aiškūs, kad juos matytų visi klasės mokiniai.

Veiklų žymėjimas

Pasibaigus veiklai (pamokai, pertraukai), atitinkama kortelė gali būti nuimama, nubraukiama ar perkeliamas žymeklis, žymėjęs veiklą. Tai padeda mokiniams suprasti, kas jau įvyko ir kokia veikla bus toliau.

Pokyčių žymėjimas

Jei dienos planas pasikeičia (pavyzdžiui, vietoj pamokos vyksta renginys ar lankosi svečias), pakeitimai iš karto pažymimi dienotvarkėje ir aptariami su mokiniais. Tai padeda išvengti netikėtumų ir nerimo.

Simbolių kaita

Pirmos klasės mokiniams svarbiausi yra paveikslėliai, nes juos supranta net dar nemokantys skaityti. Įgijus skaitymo įgūdžių, simbolius palaipsniui galima keisti rašytiniais žodžiais – užrašas gali būti pateiktas po simboliu arba jį pakeisti visiškai.

Vizuali dienotvarkė klasėje geriausiai veikia tada, kai mokiniai mokomi nuosekliai laikytis bendrų jos naudojimo taisyklių. Tai padeda visai klasei aiškiau orientuotis dienos veiklose ir išlaikyti pastovų darbo ritmą.

Kad mokiniams būtų paprasta naudotis dienotvarke, klasėje galioja šie susitarimai:

1. Kai nežinau, kas bus toliau – pasižiūriu į dienotvarkę.

Pasižiūrėjimas į dienotvarkę padeda mokiniams suprasti, ką reikia daryti ir koks žingsnis laukia toliau. Taip mokiniai mokosi savarankiškai orientuotis dienos veiklose.

2. Baigiasi viena veikla – pasiruošiu kitai.

Mokiniai stebi, kada veikla eina į pabaigą, susidėlioja reikalingas priemones arba tvarkingai baigia pradėtą darbą. Toks pasiruošimas padeda ramiai pereiti prie kito užsiėmimo.

3. Dienotvarkės korteles keičiu tik tada, kai paprašo mokytojas.

Dienotvarkę tvarko mokytojas. Kartais jis gali paprašyti mokinių padėti, pavyzdžiui, nuimti kortelę ar perkelti žymeklį. Mokiniai žino, kad jie savarankiškai dienotvarkės nekeičia.

4. Jei planas pasikeičia – pasižiūriu į naują dienotvarkę ir vadovaujuosi ja.

Pasikeitus veiklai ar pamokai, mokytojas įspėja mokinius apie pokytį ir parodo, kas keičiasi. Mokiniai išmoksta iš karto pasižiūrėti į naują planą ir pagal jį orientuotis tolesnėse veiklose.

5. Po kiekvienos veiklos pažymime, kas jau atlikta.

Pasibaigus veiklai, mokytojas (ar jo paprašyti mokiniai) pažymi, kad užsiėmimas baigtas. Pažymėtos veiklos padeda mokiniams matyti, kiek dienos dalių jau įvyko ir kas jų dar laukia.

DAŽNIAUSIAI VIZUALIOJE DIENOTVARKĖJE REKOMENDUOJAMOS PATEIKTI ŠIOS VEIKLOS:

dienos pradžios aptarimas;

pamokos (lietuvių kalba, matematika, pasaulio pažinimas, muzika, kūno kultūra, dailė ir kt.);

pertraukos;

pietūs;

veiklos lauke;

dienos pabaigos aptarimas arba refleksija.

Vizuali dienotvarkė padeda mokiniams jaustis užtikrintai, suprasti, kada vyks pamokos, pertraukos ar kitos veiklos. Ji moko savarankiškai pereiti nuo vienos veiklos prie kitos, padeda priimti pokyčius, stiprina pasitikėjimą savimi. Tokia priemonė palaiko tvarką klasėje, kuria ramiai, draugiškai ir visiems mokiniams prieinamą mokymosi aplinką. Mokiniams, turintiems elgesio ar (ir) emocijų sutrikimų, vizuali dienotvarkė suteikia aiškią, nuspėjamą ir saugią dienos struktūrą. Šiems mokiniams dažnai sudėtingiau reaguoti į staigius pasikeitimus ar neaiškiai pateiktą informaciją, todėl matomas dienos planas padeda lengviau suprasti dienos eigą, sumažina nerimą ir įtampą. Kai mokinys iš anksto žino, kas laukia toliau, jis jaučiasi labiau pasiruošęs pokyčiams, sklandžiau pereina nuo vienos veiklos prie kitos ir rečiau reaguoja impulsyviai.

VIZUALIOS DIENOTVARKĖS SVARBA ĮGŪDŽIŲ UGDYMU

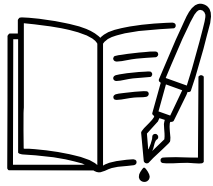

Vizuali dienotvarkė ugdo mokinių savarankiškumo įgūdžius, nes padeda jiems patiems suprasti, ką veikti šiuo metu ir kas laukia toliau. Ji taip pat lavina planavimo ir tvarkymosi įgūdžius, kai mokiniai mokosi stebėti veiklų seką, pasiruošti užduotims ir jas užbaigti. Toks dienos planas mažina nerimą, palengvina perėjimą nuo vienos veiklos prie kitos ir kartu stiprina kalbos įgūdžius, nes vaikai mokosi įvardyti veiklas, aptarti savo dieną ir pasakoti apie atliktas užduotis. Vizuali dienotvarkė padeda mokiniams jaustis labiau pasirengusiems, ramiau mokytis ir aktyviau dalyvauti ugdymo procese.

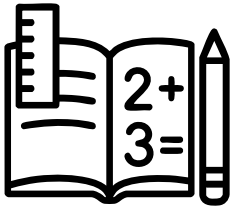

DIENOTVARKIŲ PAVYZDŽIAI

Lietuvių k.

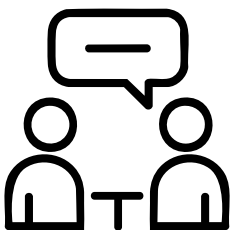
Matematika

Anglų k.

Etika/tikyba

Konsultacija

Šokis

Dorinis ugdymas

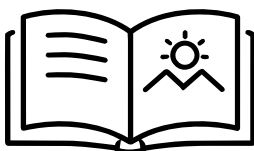
Etika

Tikyba

**Lietuvių kalba ir
literatūra**

Literatūra

Užsienio kalba

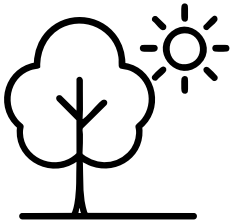
Prancūzų kalba

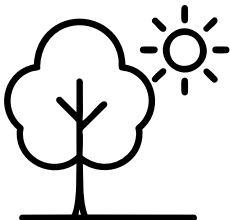
Vokiečių kalba

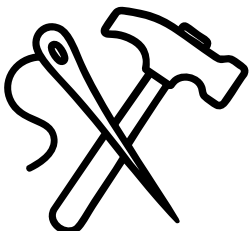
Visuomeninis
ugdymas

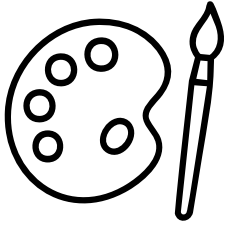
Gamtos mokslai

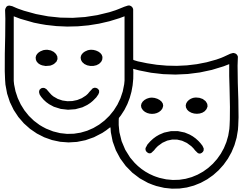
Pasaulio pažinimas

Technologijos

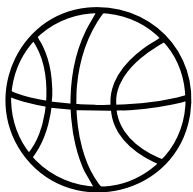
Dailė

Teatras

Muzika

Fizinis ugdymas

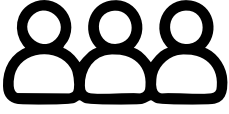

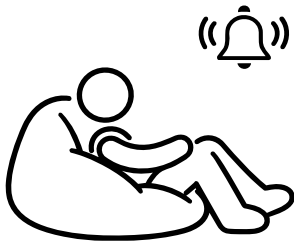
Gyvenimo įgūdžiai

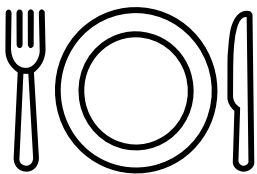
Informatika

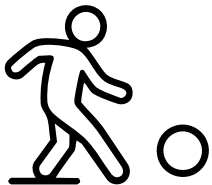
 Grupė

Pertrauka

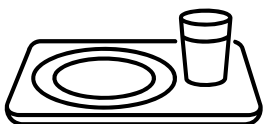
Pietūs

Veiklos lauke

Pusryčiai

Valgykla

Džiaugsmo g. 44, 11302 Vilnius

Tel. +370 676 960 44

El. paštas info@lisc.lt

Darbo laikas

I–IV 8.00–17.00

V 8.00–15.45

Pietų pertrauka 12.00–12.45

Lietuvos įtraukties
švietimo centras

įtrauktis Skirtingi
kartu